

ÇOCUKLARDA KATARAKT

FR-HYE-04-314-03

Normalde saydam olması gereken göz merceğinin saydamlığını kaybedip beyazlaşmasına **katarakt** denir. Katarakt çoğunlukla yaşlılarda olduğu halde yeni doğan bebeklerde veya çocuklarda da görülebilir. Bu tür katarakt, doğuştan katarakt olarak isimlendirilir.

Doğuştan kataraktın nedeni, belirtileri nedir?

Akraba evliliklerinde, ailesinde doğuştan katarakt olanlarda ve bazı metabolik hastalıklarda görülebilir. Ayrıca hamilelikte anne adayları çok dikkatli olmalıdır. Kızamıkçık hamileliğin ilk üç ayında geçirildiği zaman katarakt, kalp anomalileri gibi sorunlar oluşabilir. Hamile kalmayı düşünenler, mutlaka kızamıkçık geçirip geçirmediğini öğrenmelidirler. Bu çok basit bir kan testiyle öğrenilebilir. Kızamıkçık geçirmemişlerse aşı olmaları gerekmektedir.

Yeni doğan bebeğin gözbebeğinde beyazlık görüldüğünde, bebek annenin yüzüne ve ışığa ilgisizse hemen doktora başvurulmalıdır. Bu durum, çoğunlukla doğuştan kataraktın belirtisidir; tek gözde veya her iki gözde olabilir. Tek gözde görülen kataraktlarda göz tembelliğine bağlı kalıcı görme bozukluğu görülebilir. Doğuştan başlangıç halinde olup çocuk yaşta ilerleyen katarakt çeşitleri de vardır.

Doğuştan katarakt nasıl tedavi edilir?

Doğuştan kataraktların tedavisi, erişkin yaşta görülen kataraktlara göre farklılık gösterir. Doğuştan kataraktlı bebeklerin hemen hepsinde, zamanında ameliyat edilseler de görmenin geliştiği dönemde ortaya çıktıklarından görme tembelliği olabilir. Ayrıca ilk 2 yaş içinde bebeklerde katarakt alındıktan sonra göz içi merceği yerleştirmenin çeşitli problemlere yol açabileceği bilindiğinden 2 yaşa kadar olan bebeklerde genellikle katarakt alınmakta göz içi merceği yerleştirilmemektedir. Fakat bu bebeklerde görme tembelliğinin oluşmaması için gözlük veya kontakt lens uygulanmalıdır. 2 yaşından sonraki kataraktlarda ise göz içi merceği kullanılabilir. Ancak bu konuda göz hekimleri arasında halen değişik düşünceler ve tartışmalar mevcuttur.

Katarakt'ın bugün için tek tedavi şekli cerrahidir (ameliyattır). Çocuk veya yaşlı kataraktlarının ameliyatlarında teknik olarak bazı farklılıklar olmakla birlikte katarakt ameliyatında yapılan işlem, kataraktın alınıp yerine bir göz içi merceği yerleştirilmesinden ibarettir.

Ameliyat zamanına nasıl karar verilir? Doğuştan, olgun bembeyaz bir katarakt varsa mümkün olan en kısa zamanda yapılmalıdır. İki gözde ise en fazla bir hafta aralıkla yapılmalı. Çünkü dışardan gelen ışık görme sinirlerinin, görme merkezinin bir şekilde gelişmesini sağlayacaktır. Ne kadar geç ameliyat olursa göz o kadar tembel kalır.

Çocuklarda kullanılan merceklerin değiştirilmesine ihtiyaç duyulur mu? Çok küçük bebeklerdeki mercek ölçümü ileriki yaşlarda uymayacaktır. Onlarda kontak lens uygulanır. Görme iyileştirilmesi sağlanır.

2 yaşından sonra iki taraflı kataraktlarda ise göz içi mercek takılabilir. Kontakt lens uyum sorunu olan veya tek taraflı kataraktlarda ise göz içi lens uygulanması daha erken bir yaşta yapılabilir. Günümüzde çok kaliteli mercekler mevcuttur ve bunlar ömür boyu göz içinde kalabilmektedir.